

Toetsingskader Raad van Toezicht Stichting Viaa-Gereformeerde Hogeschool

Vastgesteld door de raad van toezicht op 3 oktober 2014
Kennis van genomen door beleidsoverleg 16 september 2014

Inhoudsopgave

Toezichtvisie	3
Toetsingskader.....	4
Informatieprotocol.....	8

Toezichtvisie

Met deze toezichtvisie scheidt de raad van toezicht helderheid voor bestuurder(s) en stakeholders over de vraag waarom hij toezicht houdt, wat voor resultaten hij voor ogen heeft, voor en namens wie hij dat doet en wat hij goed toezicht vindt.

De raad van toezicht heeft als taak om aan iedere belanghebbende van Hogeschool Viaa aanvullende zekerheid te geven over de kwaliteit van de besturing en beheersing van het primaire proces en over de realisatie van de doelen. Dit doet hij vanuit de in de wet, de Branchecode goed bestuur hogescholen (2013) en in de statuten van Viaa-GH gegeven verantwoordelijkheden en bevoegdheden, die zijn uitgewerkt in het Reglement van de raad van toezicht.

Bij de uitoefening van zijn toezichthoudende taak heeft de raad van toezicht verschillende rollen:

- De controlerende rol: toezicht houden op het functioneren van de bestuurder en het besturen van de organisatie; naleving wet- en regelgeving;
- De rol als werkgever van de bestuurder;
- De rol als raadgever en klankbord: advisering op basis van kennis en expertise en informatie van elders, dit op eigen initiatief van de toezichthouders of als reactie op een vraag van de bestuurder;
- De goedkeurende rol: vooraf verlenen van goedkeuring aan besluiten en voornemens van de bestuurder, en het uitoefenen van wettelijke en statutaire bevoegdheden bij vastgelegde onderwerpen.

De raad van toezicht wil aan alle hierboven genoemde rollen op een goede en actieve manier invulling geven.

De raad van toezicht houdt integraal toezicht, wat wil zeggen dat toezicht wordt gehouden op alle aspecten van de hogeschool, waarbij de kwaliteit van het primaire proces leidend is.

In het bijzonder wordt ook toezicht gehouden op het waarborgen van de grondslag, de christelijke identiteit en het doel van de hogeschool, zoals verwoord in de statuten en telkens concreet wordt gemaakt in het vierjaarlijks op te stellen strategische beleidsplan.

De raad van toezicht houdt toezicht namens alle belanghebbenden van Hogeschool Viaa. Belanghebbenden zijn de studenten en medewerkers, maar ook het (regionale) bedrijfsleven, de (inter)nationale onderwijs- en onderzoeksgemeenschap en de minister.

De raad van toezicht ziet erop toe dat het bestuur handelt vanuit een breed maatschappelijk perspectief en zo nodig belangen van verschillende groepen belanghebbenden zorgvuldig en evenwichtig tegen elkaar afweegt.

De raad van toezicht draagt zorg voor toereikende expertise in zijn samenstelling. In de raad van toezicht hebben leden zitting die elk voor zich voldoen aan de geldende benoemingsvoorwaarden, en die gezamenlijk alle in de profielschets van de raad van toezicht genoemde expertisegebieden en competenties bezitten. Hierbij wordt in ogeschouw genomen dat ieder lid tevens integraal toezichthouder is.

De raad van toezicht voert zijn taken uit vanuit een onafhankelijke positie ten opzichte van de bestuurder. Onafhankelijkheid is van belang om het toezicht, naast een zekere warme betrokkenheid, objectief en neutraal te kunnen uitoefenen. Dit betekent dat de leden van de raad een zekere distantie betrachten, maar ook betrokkenheid tonen bij de organisatie. Oftewel: de toezichthouders dienen zowel loyaal te zijn als kritisch te staan tegenover de bestuurder.

De leden van de raad krijgen informatie aangeleverd door de bestuurder, maar zijn zelf ook actief in het verkrijgen van informatie bij de bestuurder, de externe accountant, de medezeggenschapsraad en andere geledingen binnen Hogeschool Viaa. De leden van de raad van toezicht gaan niet alleen af op de verkregen informatie, maar vinden ook het verhaal achter de informatie en de context belangrijk.

De raad van toezicht werkt met commissies, in ieder geval de auditcommissie en de remuneratiecommissie. De commissies hebben een verkennende en voorbereidende rol bij de oordeelsvorming van de raad van toezicht op het gebied van de betreffende commissie.

Toetsingskader

In het toetsingskader wordt de toezichtvisie concreet gemaakt. Er wordt hier aangegeven hoe de nakoming van afspraken getoetst gaat worden.

Aan de hand van 5 aspecten worden met een aantal vraagpunten de van belang zijnde bestuurlijke prestaties toetsbaar gemaakt.

Bij de aspecten kan onderscheid gemaakt worden tussen 'harde' factoren, die concreet en meetbaar zijn, en 'zachte' factoren, waarbij het gaat over het gedrag en de houding van bestuur, management en intern toezicht en de cultuur van de organisatie. Deze zachte factoren zijn minder grijpbaar, maar minstens zo belangrijk.

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op de verwezenlijking van de doelen van Hogeschool Viaa en op de bestuurder(s). Dit integrale toezicht beweegt zich op strategisch niveau. Middels de vraagpunten worden de bestuurlijke prestaties toetsbaar gemaakt. Omdat niet voor alle taken van een bestuur concrete targets zijn te bepalen is dit een mix van resultaat- en inspanningsverplichtingen. Er is sprake van goed bestuur als de vraagpunten met een inspanningsverplichting positief beantwoord kunnen worden. Voor de vraagpunten met een resultaatverplichting zullen normen worden opgesteld, die jaarlijks aangepast kunnen worden.

Dit toetsingskader is niet uitputtend, maar geeft wel sturing en richting en is zo een hulpmiddel voor het uitoefenen van het toezicht door de raad van toezicht. Het toetsingskader is ook dynamisch en komt in goed overleg met de bestuurder tot stand.

Aspect	Ijkpunt	Vraag	Informatiebron
Mensen	<p>Professionaliteit bestuurder</p> <p>Personeelsbeleid</p>	<p>*Heeft het college van bestuur voldoende bestuurlijke competenties?</p> <p>*Zijn de bestuurder(s) bereid de eigen competenties op peil te houden?</p> <p>*Hanteert Hogeschool Viaa de branchecode goed bestuur?</p> <p>*Wordt de overige wet- en regelgeving nageleefd?</p> <p>*Signaleert en vertaalt Hogeschool Viaa relevante ontwikkelingen op het gebied van personeelszaken in relatie tot en ten behoeve van haar personeel en maakt ze dit zichtbaar?</p> <p>*Handelt Hogeschool Viaa overeenkomstig algemeen aanvaarde beginselen van goed werkgeverschap:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bevorderen veilig werknemersklimaat; - Medewerkers voldoen aan de eisen geformuleerd in het benoemingsbeleid; - Aannemen van personeel dat de grondslag onderschrijft; - Aannemen van goed gekwalificeerd personeel; - Beloning conform gebruikelijke norm en bepaald via functiewaarderingssysteem. <p>* Houdt Hogeschool Viaa niet meer personeel aan dan voor een goede bedrijfsvoering nodig is, maar ook niet te weinig?</p> <p>* Heeft personeel de mogelijkheid tot klacht en/of beroep?</p>	<p>Profielschets CvB</p> <p>Branchecode goed bestuur</p> <p>Wet- en regelgeving</p> <p>Benoemingsbeleid</p> <p>Klachtenregeling, Klokkenluidersreglement</p>
Samenwerking	<p>Relatie interne stakeholders</p> <p>Relatie externe stakeholder</p>	<p>*Worden bij het opstellen van het strategische beleid voldoende de interne stakeholders betrokken (studenten, medewerkers, MR)?</p> <p>*Draagt de bestuurder zorg voor een goede relatie met studenten, medewerkers en MR?</p> <p>*Worden bij het opstellen van het strategische beleid voldoende de externe stakeholders betrokken (overheid, afnemende werkveld, de (inter)nationale onderwijs- en onderzoeksgemeenschap, eventuele andere belangstellenden) en worden de maatschappelijke ontwikkelingen vertaald in dit beleid?</p> <p>*Draagt de bestuurder zorg voor een goede relatie met het werkveld, de gemeente en overige belanghebbenden?</p> <p>*Heeft de bestuurder een waardevol netwerk?</p>	<p>Tevredenheid studenten (rapportage NSE),</p> <p>Tevredenheid medewerkers (rapportage MTO),</p> <p>Tevredenheid alumni,</p> <p>Tevredenheid werkveld (verslagen werkveldcies),</p> <p>Deelname overlegorganen</p>

		*Geeft de bestuurder voldoende inhoud aan de maatschappelijke opdracht, en worden de belangen van alle belanghebbenden zorgvuldig en evenwichtig tegen elkaar afgewogen?	
Middelen, processen en systemen	Financiën en risico's (grote financiële posten begroting, financiële verslaglegging, kengetallen, risicobeheersing)	<p>*Draagt Hogeschool Viaa jaarlijks zorg voor het tijdig en correct opstellen van een jaarbegroting, een meerjarenbegroting (incl. investeringsplan en treasurybeleid) en een jaarrekening, e.e.a. conform de algemeen geldende richtlijnen?</p> <p>*Draagt Hogeschool Viaa zorg voor rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige besteding van de middelen, blijkt uit een goedkeurende verklaring van de accountant bij de jaarrekening?</p> <p>*Laten de begroting en de jaarrekening minimaal de volgende uitkomsten zien voor de kengetallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - solvabiliteit: > 25%; - liquiditeit: > 1 (definitie: het saldo van voorraad, vlottende activa en liquide middelen : kortlopende schulden); - rentabiliteit: > 0 (definitie: resultaat na belasting : omzet). <p>*Draagt Hogeschool Viaa zorg voor totstandkoming en naleving van een adequaat risico-managementsysteem?</p> <p>* Worden aanbevelingen van de accountant opgevolgd?</p>	<p>Begroting, Jaarverslag</p> <p>Q-rapportages, Jaarverslag, Rapport accountant</p> <p>Begroting, Q-rapportages, Jaarrekening</p>
	Kwaliteit onderwijs, onderzoek en kennisdienstverlening	<p>*Signaleert en vertaalt Hogeschool Viaa relevante ontwikkelingen in de markt en wordt dit verwerkt in het curriculum cq. het onderzoeks- en adviesaanbod?</p> <p>*Zorgt Hogeschool Viaa voor een goede afstemming tussen onderwijs, onderzoek en advies?</p> <p>*Hanteert het college van bestuur een kwaliteitskader en wordt daarover transparante informatie verstrekt? In het kwaliteitskader spelen m.n. de volgende indicatoren een rol:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Het behalen van accreditaties en erkenningen en de opvolging van gedane aanbevelingen; <i>NB. De onderwerpen uit het accreditatiekader/overige kaders (inclusief functioneren examencommissie en niveaubewaking opleiding) hoeven in dit Toetsingskader niet aan de orde te komen, omdat externe partijen dit beoordelen. Hier gaat het om de tijdigheid.</i> b. De studenttevredenheid; c. Alumni-onderzoeken; d. Tevredenheid afnemend werkveld; e. Resultaten van andere periodieke kwaliteitsmetingen; f. Benchmarkgegevens (o.a. ranking in Keuzegids Hoger Onderwijs); 	<p>Document risicobeheersing</p> <p>Rapport accountant, Q-rapportage Directiebeoordeling</p> <p>Accreditatierapporten e.a.</p> <p>Rapportage NSE Rapportage alumni ond. Verslagen werkveldcies</p>

		g. Gegevens van instroom, doorstroom en rendementen.	Zie Directiebeoordeling Keuzegids Q-rapportage
Strategie en resultaten	Strategie en beleid Beoogde resultaten/prestaties	<ul style="list-style-type: none"> *Is er binnen Hogeschool Viaa een geldig strategisch beleidsplan? *Is het strategisch beleid gericht op de instandhouding en bevordering van onderwijs, onderzoek en kennisdienstverlening? *Signaleert en vertaalt Hogeschool Viaa maatschappelijke ontwikkelingen in haar strategisch beleid? *Zijn de resultaten van het gevoerde strategische beleid voldoende meetbaar (SMART)? *Behaalt Hogeschool Viaa haar doelen? *Hoe verhoudt de prestatie van Hogeschool Viaa zich tot de prestaties van vergelijkbare hogescholen (benchmark)? 	Strategisch beleidsplan Prestatieafspraken, Q-rapportages Keuzegids, Financiële gegevens HBO (DUO)
Missie en effecten	Levensbeschouwelijke identiteit	<ul style="list-style-type: none"> *Werkt Hogeschool Viaa vanuit een missie en visie waarin de identiteit is verwoord, en die niet alleen vastligt in de statuten, maar ook is opgenomen in het strategisch beleidsplan? *Zorgt Hogeschool Viaa ervoor dat de identiteit verweven is met het totale aanbod vanuit de academies? *Past het toelatingsbeleid voor studenten en het benoemingsbeleid voor personeel binnen de identiteit van Hogeschool Viaa, dit binnen de kaders van wet- en regelgeving? * Draagt Hogeschool Viaa in haar externe contacten de identiteit voldoende uit? *Worden de Integriteitscode en het Identiteitsdocument nageleefd? 	Statuten, Strategisch beleidsplan, Tevredenheid medewerkers, Tevredenheid studenten Studentenstatuut, Benoemingsbeleid Integriteitscode, Identiteitsdocument

Informatieprotocol

Om de punten, die in het toetsingskader worden genoemd, te kunnen beoordelen heeft de Raad van Toezicht informatie nodig. In het onderstaande informatieprotocol is aangegeven welke informatie wanneer beschikbaar dient te zijn en wie de informatie aanlevert. In dit schema zijn vooral de periodiek wisselende documenten opgenomen. Documenten die niet vaak worden gewijzigd (zoals bijvoorbeeld het Benoemingsbeleid en het Klokkenluidersreglement) zullen alleen bij wijziging worden aangeleverd en zijn niet in dit protocol opgenomen.

Naast dit vaste informatieschema kan incidentele informatie nodig zijn in voorkomende (crisis)situaties. Ook kunnen leden van de raad van toezicht zelf initiatief nemen tot het verkrijgen van informatie indien dit wenselijk is.

Onderwerp	Frequentie		Aan te leveren door
	Direct	Periodiek	
Strategie <ul style="list-style-type: none"> - Bijstelling missie en visie - Vaststellen/wijzigen Strategisch beleidsplan - Vaststellen/wijzigen begroting - Vaststellen/wijzigen jaarrekening - Vaststellen/wijzigen jaarverslag - Vaststellen/wijzigen bestuurs- en beheersreglement - Interne/externe calamiteiten 	X X X	(Vier)jaarlijks Jaarlijks (december) Jaarlijks (maart/apr) Jaarlijks (maart/apr)	College van Bestuur
Financiën <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling baten/lasten - Personeelskosten - Vastgoedkosten - Middelenbeheer - Financieel risicobeheer - Acute financiële problemen 	 X	Elk kwartaal Idem Idem Idem Idem	College van Bestuur/ Controller

Juridische zaken <ul style="list-style-type: none"> - Naleving wet- en regelgeving - Naleving statuten en reglementen - Naleving in- en externe gedragscodes - Convenant gemeenten - Gerechtelijke procedures 	X X X X X		College van Bestuur/ Accountant/ Externe advocaat
Kwaliteitszorg <ul style="list-style-type: none"> - Aantal en soort studenten - Geleverde diensten - Veiligheidsrisicobeheer - Studenttevredenheid - Overige tevredenheid (alumni, werkveld, ...) - Ernstige klachten 	X	Elk kwartaal Jaarlijks (januari?) Elk kwartaal Jaarlijks (juni) Jaarlijks	CvB/Controller (Q-rapp, inspectierapp) CvB (inspectierapporten, dir.beo?) CvB (wordt periodiek onderwerp Q-rapp) CvB (via Kwaliteitszorg) CvB (via academies⇒ oa. directiebeo) CvB/Controller/afnemers/ Klachtencommissie
Personeelszaken <ul style="list-style-type: none"> - Aantal en samenstelling - Verloop en ziekteverzuim - Opleiding/ontwikkeling - Medewerkerstevredenheid - Ernstige klachten over CvB(/management academie) 	X	Elk kwartaal Elk kwartaal Jaarlijks Tweejaarlijks	College van Bestuur/ Controller/ MR (via Kwaliteitszorg)
Faciliteiten <ul style="list-style-type: none"> - ICT-voorzieningen - ICT-risicobeheer - Huisvesting/onderhoud 		Jaarlijks (december?) Jaarlijks Jaarlijks	College van Bestuur (via Manager FD)
Stakeholders <ul style="list-style-type: none"> - Communicatiemiddelen - Overlegstructuur - Stakeholdertevredenheid 		Jaarlijks Jaarlijks Jaarlijks	College van Bestuur <i>Zie ook eerdergenoemde onderwerpen</i>

(Informatieprotocol o.b.v. Le Gras, D. en Gerards, J.J.K., *Werkboek Toezichtvisie en Toezichtkader*, Instituut voor Governance & Leiderschap, 2013)